

1. Nazwa kierunku	English Studies: Literature and Culture <i>[English Studies: Literature and Culture]</i>
2. Wydział	Wydział Humanistyczny
3. Cykl rozpoczęcia	2025/2026 (semestr zimowy)
4. Poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia
5. Profil kształcenia	ogólnoakademicki
6. Forma prowadzenia studiów	stacjonarna
7. Kod ISCED	0232 (Literatura i językoznawstwo)
8. Liczba semestrów	6
9. Tytuł zawodowy	licencjat
10. Ogólna charakterystyka kierunku i założonej koncepcji kształcenia	Koncepcja kształcenia kierunku English Studies: Literature and Culture opiera się na szacunku dla tradycji kształcenia akademickiego w zakresie historii literatur anglojęzycznych i wiedzy o kulturach angielskiego obszaru językowego, z wykorzystaniem nowoczesnych i możliwie zindywidualizowanych form kształcenia. Moduły są skonstruowane w sposób zapewniający elastyczność kształcenia, odpowiadając na różnorodne potrzeby osób studiujących. Program studiów obejmuje grupę treści kierunkowych, grupę treści dziedzinowych, grupę treści uzupełniających kształcenie kierunkowe (moduły obszarowe) oraz grupę treści ogólnouczeniowych (otwarte moduły uczelniane, lektoraty języków obcych, wychowanie fizyczne). Nie przewidziano praktyk studenckich. Planowany podział treści programowych Ponieważ program studiów opracowany jest w całości w języku angielskim, proponowane moduły przedstawione są poniżej również w tej formie, wraz z tłumaczeniami na język polski. 1. Treści kierunkowe: - Moduły z zakresu intensywnej nauki kompetencji językowych, skupionych na treściach kulturowych i społecznych: Language Practice. Program kształcenia przewiduje znaczące skupienie na kompetencjach z zakresu pisania akademickiego w języku angielskim oraz innowacyjne podejście do kształcenia kompetencji z zakresu komunikacji i rozumienia, poprzez ofertę modułów konwersatoryjnych skupionych na aktualnych wydarzeniach kulturowych i politycznych - Moduły z zakresu teorii kultury - Moduły z zakresu teorii literatury - Moduły z zakresu myślenia krytycznego i kompetencji przeciwdziałających dezinformacji - Moduły z zakresu kultury anglojęzycznej - Moduły tutoringowe - Praca dyplomowa oraz metafologia tekstu akademickiego a. Treści do wyboru wewnątrz grupy treści kierunkowych Moduły te umożliwiają osobom studiującym pogłębianie wiedzy i umiejętności w wybranych obszarach, takich jak historia literatury anglojęzycznej, teoria kultury i praktyki kulturowe. Ich realizacja pozwala na indywidualizację ścieżki kształcenia. Wiele z tych modułów oferowanych będzie jako monograficzne moduły do wyboru, w formie i zakresie podobnym do modułów umieszczonych w programach innych kierunków wewnątrz grupy kierunków. To zapewni możliwość tworzenia grup studenckich składających się z osób z różnych kierunków. 2. Treści dziedzinowe: Te moduły obejmują treści z zakresu literaturoznawstwa, historii literatury, kultury i historii krajów angielskiego obszaru językowego, które umożliwiają uczestnictwo studentów z różnych kierunków, zarówno w ramach grupy kierunków, jak i spoza niej. Moduły te są realizowane

w tym samym wymiarze godzinowym oraz mają tę samą wartość ECTS, ustalane wspólnie dla kilku kierunków studiów: filologia angielska: Kultura – Media – Translacja, Filologia angielska: Projektowanie rozrywki interaktywnej i groźnawstwo (SPRINT-WRITE) oraz English Studies: Literature and Culture. Pozwoli to racjonalnie planować obciążenia dydaktyczne. •History of the Literature of English Speaking Countries: History of British Literature (Historia literatury angielskiego obszaru językowego: Historia literatury brytyjskiej) •History of the Literature of English Speaking Countries: History of American Literature (Historia literatury angielskiego obszaru językowego: Historia literatury amerykańskiej) •History and Culture of English Speaking Countries: History of the UK (Historia angielskiego obszaru językowego: Historia Wielkiej Brytanii) •History and Culture of English Speaking Countries: History of the USA (Historia angielskiego obszaru językowego: Historia USA) •History and Culture of English Speaking Countries: British Culture (Kultura angielskiego obszaru językowego: Kultura Wielkiej Brytanii) •History and Culture of English Speaking Countries: American Culture (Kultura angielskiego obszaru językowego: Kultura USA) 3.Grupa modułów wspierających kształcenie kierunkowe: Program kształcenia przewiduje moduły obszarowe wspierające kształcenie kierunkowe w wymiarze 120 godzin, w tym moduł z zakresu Vademecum prawa oraz podstaw przedsiębiorczości oraz dwa moduły bez wskazania obszarów, które będą wybierane dla każdego cyklu studiów indywidualnie. 4.Grupa treści ogólnouczelnianych: •Wychowanie fizyczne •Lektorat języka obcego (preferowane języki: j. hiszpański i j. niemiecki, prowadzone o ile to możliwe w języku angielskim oraz inne lektoraty) •Otwarte Moduły Uczelniane (OMU): w wymiarze 30 godzin (prowadzone w języku angielskim) Profil absolwenta Absolwenci i absolwentki kierunku English Studies: Literature and Culture będą posiadać zaawansowane umiejętności krytycznego myślenia i analizy, głęboką znajomość kultur i literatur anglojęzycznych oraz zdolność do podejmowania wyzwań społecznych w kontekście historycznym i współczesnym. Będą przygotowani do pracy w instytucjach akademickich, kulturalnych, wydawnictwach, organizacjach międzynarodowych oraz – być może przede wszystkim – do kontynuowania nauki na studiach drugiego stopnia. Kompetencje językowe Absolwenci i absolwentki: - posługują się językiem angielskim przynajmniej na poziomie C1 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (CEFR), potrafią więc swobodnie komunikować się w języku angielskim, zarówno w mowie, jak i w piśmie, uwzględniając różnorodne rejestry językowe - posiadają wysokie kompetencje w zakresie pisania w języku angielskim Wiedza dotycząca literatury i kultury angielskiego obszaru językowego Absolwenci i absolwentki: - posiadają rozległą wiedzę o kulturze krajów anglojęzycznych, obejmującą literaturę, historię oraz zjawiska społeczne je kształtujące – zarówno w kontekście historycznym, jak i współczesnym - potrafią analizować i interpretować zjawiska kulturowe w kontekście globalnym i lokalnym Kompetencje akademickie Absolwenci i absolwentki: - posiadają kompetencje krytycznego myślenia, umożliwiające świadome i skuteczne poszukiwanie rzetelnych informacji oraz

	formułowanie i wyrażanie własnych poglądów - potrafią wykorzystywać wiedzę z zakresu metodologii badań literaturoznawczych i nauk o kulturze i religii oraz umiejętności krytycznego myślenia do oceny i analizy zjawisk kultury współczesnej oraz wyzwań współczesności - opanowali technikę pisanie tekstów akademickich, w tym w szczególności w zakresie poszanowania twórczości innych autorów i tradycji akademickiej - potrafią świadomie korzystać ze źródeł akademickich na poziomie przygotowującym do prowadzenia własnych badań oraz podjęcia studiów drugiego stopnia Umiejętności praktyczne Absolwenci i absolwentki: - potrafią tworzyć treści w języku angielskim o różnym charakterze, w tym teksty akademickie - są przygotowani do kontynuowania nauki na studiach drugiego stopnia, w szczególności na kierunkach anglistycznych Perspektywy zawodowe Dzięki zdobytym kompetencjom, absolwenci i absolwentki kierunku English Studies: Literature and Culture mogą znaleźć zatrudnienie w instytucjach akademickich, kulturalnych, wydawnictwach, organizacjach międzynarodowych i innych sektorach życia społecznego.
11.	Informacje o związku studiów ze strategią uczelni oraz o potrzebach społeczno-gospodarczych warunkujących prowadzenie studiów i zgodności efektów uczenia się z tymi potrzebami Utworzenie kierunku English Studies: Literature and Culture realizuje cele Strategii Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego na lata 2020–2025. Program kształcenia kładzie nacisk na rozwijanie krytycznego myślenia, świadomości historycznej oraz umiejętności analizy kulturowej, co odzwierciedla cel uczelni, jakim jest innowacyjna, globalnie ukierunkowana edukacja. Połączenie programu kształcenia z prowadzonymi na uczelni badaniami oraz aktywizacja badań poprzez dydaktykę wspierającą rozwój badawczy pracowników również realizują cele strategiczne uczelni (zwłaszcza w kontekście Priorytetowego Obszaru Badawczego 4, czyli Humanistyka dla przyszłości – interdyscyplinarne badania kultury i cywilizacji). Jak zapisano w Strategii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, „[s]zczególą misją Uniwersytetu Śląskiego w regionie przemysłowym jest krzewienie wiedzy humanistycznej i społecznej” (s. 7). Priorytetowym celem powstania kierunku prowadzonego w całości w języku angielskim jest właśnie krzewienie wrażliwości humanistycznej, w warunkach optymalnych dla umiędzynarodowienia oferty dydaktycznej, z naciskiem położonym na kompetencje krytycznego myślenia i rozwój naukowy studentów i kadry uczelni. Rozwój kadry akademickiej Kierunek wspiera rozwój kadry akademickiej poprzez wprowadzenie nowoczesnych metod dydaktycznych, takich jak tutoring, metody projektowe oraz monograficzne kursy do wyboru, umożliwiające indywidualizację kształcenia. Nauczyciele akademicki skorzystają z możliwości interdyscyplinarnego nauczania i prowadzenia badań, integrując literaturoznawstwo z zagadnieniami społecznymi i kulturowymi, uwzględniając wyzwania współczesności i odniesienia do najnowszej historii. Taki kształt programu studiów harmonijnie współgra z najważniejszymi tradycjami badań anglistycznych, a zwłaszcza badań obszarowych, opartych od dziesięcioleci na często interdyscyplinarnych i wzajemnie się uzupełniających badaniach literatury i kultury krajów anglojęzycznych. Program będzie oferował również specjalistyczne kursy powiązane z aktualnymi obszarami badań, co sprzyja dynamicznej interakcji między badaniami a nauczaniem. Takie podejście zwiększy aktywność badawczą kadry i stworzy możliwości jej dalszego rozwoju zawodowego. Jednoznacznie jako cel strategiczny utworzenia kierunku English Studies: Literature and Culture należy wskazać maksymalizację szans kształcenia absolwentów gotowych nie tylko do podjęcia studiów drugiego stopnia, ale również studiów trzeciego stopnia. Indywidualizacja kształcenia oraz skupienie na tradycyjnych wartościach literaturoznawczej i kulturowej dydaktyki filologicznej pozwoli rozpoznać wśród osób studiujących przyszłych doktorantów. Przeciwdziałać to będzie ryzyku związanemu z zastępowalnością pokoleń badaczy w naszej uczelni. Wartość naukowa Planowana na kierunku dydaktyka wpisuje się w Priorytetowy Obszar Badawczy 4 (Humanistyka dla przyszłości - interdyscyplinarne badania kultury i cywilizacji). Promuje edukację opartą na badaniach dzięki programowi skoncentrowanemu na literaturze i kulturze krajów anglojęzycznych, zwłaszcza podczas realizacji modułów monograficznych i innych modułów do wyboru. Nowoczesne kształcenie Nowoczesne metody nauczania, w tym indywidualizacja kształcenia (tutoring, liczne moduły do wyboru) oraz podejście projektowe,

stanowią ważne elementy programu kształcenia. Studenci będą rozwijać umiejętności krytyczne i analityczne poprzez aktywną pracę z materiałami historycznymi i kulturowymi. Program obejmuje również projekty zespołowe i seminaria wspierające samodzielne myślenie i umiejętności komunikacyjne.

Współpraca z otoczeniem

Kierunek prowadzony w całości w języku angielskim ułatwia budowanie kontaktów międzynarodowych i korzystanie z już istniejących sojuszy uczelni (T4EU) i programów wymiany (Erasmus+), dążąc do większego niż obecnie umiędzynarodowienia dydaktyki.

Widzialność

Jednym z celów utworzenia kierunku jest zwiększenie widzialności osiągnięć studentów i kadry uczelni w międzynarodowej przestrzeni wymian akademickich. Oczekiwane formy zaangażowania studentów i wykładowców w życie społeczne jako aktywnych „działaczy-intelektualistów” promowane są historycznie (również i w naszej uczelni) bardzo często dzięki kontaktom z anglojęzyczną myślą filozoficzną i kulturową. Forma prowadzenia zajęć wyłącznie w języku angielskim oraz nacisk na literaturę i kulturę tworzą doskonałą platformę do budowania międzynarodowej renomy uczelni.

Potrzeby społeczno-gospodarcze

W ciągu ostatniej dekady ok. 80% krajów należących do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) odnotowało spadek liczby zapisów na kierunki humanistyczne. W 2022 roku badania przeprowadzone na Uniwersytecie Harvarda wykazały, że tylko siedem procent studentów pierwszego roku zamierzało studiować kierunki humanistyczne, w porównaniu do dwudziestu procent w 2012 roku i prawie trzydziestu procent w latach siedemdziesiątych XX wieku. W ciągu około piętnastu lat liczba studentów specjalizujących się w filologii angielskiej (English Studies) na Harvardzie spadła o około trzy czwarte – w 2020 roku było ich mniej niż sześćdziesięciu na uczelni liczącej ponad siedem tysięcy studentów. (zob. Heller, Nathan. "The end of the English major." The New Yorker 27 (2023). Podobnie alarmujące doniesienia dotyczące popularności studiów filologicznych specjalizujących się w literaturze anglojęzycznej pojawiają się często w przestrzeni publicznej również w innych krajach. Doniesienia te wskazują na wyzwania stojące przed uczelniami na całym świecie, dotyczące zmniejszającej się liczby studentów, a tym samym zastępowalności pokoleń badaczy obszaru wiedzy kluczowego dla cywilizacyjnego rozwoju Polski i regionu. Utworzenie kierunku English Studies: Literature and Culture, prowadzonego w całości w języku angielskim jest częścią strategii minimalizującej to ryzyko. Dzięki zwiększeniu szans umiędzynarodowienia dydaktyki można liczyć zarówno na przyciągnięcie większej liczby kandydatów (w tym osób z zagranicy), jak i poszukiwanie wśród nich osób gotowych w przyszłości podjąć pracę akademicką. Umiędzynarodowienie tego kierunku pozwoli również na sprawniejszą współpracę z ośrodkami zagranicznymi.

Równocześnie wiele badań wskazuje na atrakcyjność absolwentów kierunków humanistycznych – w tym specjalistów kształconych w zakresie English Studies – na rynku pracy. Od wielu lat trwają też debaty wykazujące wartości płynące z zatrudnienia absolwentów studiów humanistycznych w sektorach gospodarki tradycyjnie niekojarzonych z kompetencjami literaturoznawczymi czy kulturowymi. Źródła takiej argumentacji są wielorakie, dotyczą jednak zawsze najważniejszych wartości, jakie absolwenci studiów humanistycznych wnoszą do przestrzeni korporacji czy mniejszych firm. Tradycyjne literaturoznawcze i kulturowe studia filologiczne oferują bowiem osobom podejmującym te studia dwie kluczowe wartości, wykraczające daleko poza rozumiane instrumentalnie kompetencje twarde lub miękkie. Te wartości to szacunek dla dorobku kulturowego i empatia. Obie wynikają z dyscypliny pracy z tekstem (literackim lub tekstem kultury) oraz możliwością zapoznania się z nim w uporządkowany i metodyczny sposób. Łącząc te wartości z szeregiem kompetencji językowych i umiejętnością krytycznego myślenia, absolwenci kierunku będą więc z sukcesem realizować i kontynuować największe ambicje i tradycje polskiej i światowej anglistyki: aktywny wkład w przemiany cywilizacyjne, przepływ idei oraz tworzenie lepszego, bardziej świadomego własnych problemów społeczeństwa. W dobie licznych konfliktów, dezinformacji i chwiejącego się statusu prawdy, społeczna rola osób gotowych do aktywnego przeciwdziałania populizmowi jest nie do przecenienia.

Z wartości tych wywodzą się zatem najważniejsze kompetencje absolwentów studiów proponowanego kierunku, oferujące im bardzo szeroką wolność wyboru przyszłej kariery zawodowej. Te kompetencje powodują, że absolwenci tych studiów to osoby świadome wyzwań współczesności w ich historycznych kontekstach, ludzie otwarci i przygotowani do aktywnego uczestniczenia w dyskursie społecznym. Ów szeroki zasób kompetencji miękkich oraz biegła znajomość języka angielskiego powodują, że absolwenci mogą poszukiwać zatrudniania w instytucjach życia społecznego, w tym w mediach, w instytucjach edukacyjnych (w tym instytucjach wyższej

		edukacji), marketingu i reklamy itp. Głównym oczekiwaniem wobec ich społecznej roli jest współtworzenie społeczeństwa opartego na wartościach humanistycznych.
12.	Specjalności	nie dotyczy
13.	Ogólna charakterystyka specjalności	
14.	Semestr od którego rozpoczyna się realizacja specjalności	nie dotyczy
15.	Procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdej z dyscyplin naukowych lub artystycznych do których odnoszą się efekty uczenia się w łącznej liczbie punktów ECTS (ze wskazaniem dyscypliny wiodącej)	• <i>[dyscyplina wiodąca]</i> literaturoznawstwo (dziedzina nauk humanistycznych): 55% • nauki o kulturze i religii (dziedzina nauk humanistycznych): 45%
16.	Liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów	180
17.	Procentowy udział liczby punktów ECTS uzyskiwanych w ramach wybieranych przez studenta modułów kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS	46%
18.	Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich (lub innych osób prowadzących zajęcia) i studentów	113
19.	Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dyscyplin w ramach dziedzin nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS – w przypadku kierunków studiów przypisanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	6
20.	Łączna liczba punktów ECTS, większa niż 50% ich ogólnej liczby, którą student musi uzyskać:	143

	- na kierunku o profilu ogólnoakademickim w ramach modułów zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dyscyplinach naukowych lub artystycznych związanych z tym kierunkiem studiów; - na kierunku o profilu praktycznym w ramach modułów zajęć kształtujących umiejętności praktyczne	
21.	Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych na kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki	0
22.	Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych dla kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki	brak danych
23.	Wymogi związane z ukończeniem studiów	Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych w programie studiów, uzyskanie poświadczenia odpowiedniego poziomu biegłości językowej w zakresie języka obcego oraz uzyskanie pozytywnych ocen pracy dyplomowej. Warunkiem ukończenia studiów jest złożenie egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym. Absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych potwierdzający uzyskanie kwalifikacji odpowiedniego stopnia. Szczegółowe zasady procesu dyplomowania oraz wymogi dla pracy dyplomowej określa Regulamin Studiów oraz regulamin dyplomowania.